

Learning Study - en kort förklaring

Text: Steve Wretman

En Learning Study genomförs av ett ämneslag eller ett lärarlag. Syftet är att skapa en enskild lektion där elever utvecklar förståelse för ett avgränsat och tydligt definierat innehåll.

En Learning Study är en metod för att utveckla undervisningen. Den ägs och drivs av lärarna själv. Metoden har två rötter. Den ena är variationsteorin och den andra är den japanska utvecklingsmetoden ”lesson study”.

Variationsteorin handlar främst om hur elever lär olika typer av begrepp. De flesta vetenskapliga studier om variationsteorin är gjorda inom undervisning i NO och matematik. I boken *Learning Study – undervisning gör skillnad* (Studentlitteratur) ges exempel på studier ifrån matematikundervisning om begrepp som densitet, procent och negativa tal. En viktig del av filosofin bakom Learning Study är att det inte är *lektions utformning* utan *undervisningens innehåll* som sätts i centrum för studien.

Planera tillsammans

De lärare som deltar i en Learning Study planerar en lektion tillsammans och sedan är alla delaktiga i genomförandet av lektionen. En lärare genomför själva undervisningen och de andra gör observationer med hjälp av ett lektionsprotokoll. Lektion kan även videofilmas. Därefter analyseras lektionen gemensamt. Syftet med analysen är att upptäcka vad av lektionens innehåll eleverna förstått och vad de inte förstått. Analysen av lektionen leder därefter till en revidering av undervisningen och lektionen genomförs på nytt med en ny grupp av elever.

En Learning Study innehåller följande moment:

- förtest av eleverna
- analys av förtest
- planering av lektionen
- genomförande av lektionen
- eftertest av eleverna (efter ett par dagar)
- analys av lektionen
- revision av lektionen

Begrepp som används

Lärandeobjekt

En Learning Study utgår ifrån variationsteorin och hämtar sin begreppsapparat ifrån den. Vad som är speciellt med en Learning Study är att den fokuserar vad det innebär för en elev att lära ett speciellt innehåll. De frågor som ställs handlar om vad som kan vara svårt för eleven att lära av innehållet och vad det specifikt är som gör att eleverna kan ha svårt att lära detta. Det som eleverna ska lära genom undervisningen under den lektion som skapas kallas för ”lärandeobjekt”.

Kritiska aspekter

”Kritiska aspekter” är ett begrepp som beskriver de aspekter av ett innehåll som eleverna måste förstå för att kunna utveckla kunskap om lärandeobjektet. I boken *Learning Study – undervisning gör skillnad* beskrivs en observation som är mycket tankeväckande:

Vi har erfarenheter från egna studier, då vår egen ämne-teoretiska förståelse inte varit tillräcklig. I såväl studien om densitet som i studien om subtraktion av negativa tal, upptäckte vi under studiernas gång att vi faktiskt inte förstod väsentliga delar av det som utgjorde vårt lärandeobjekt. Det som var kritiskt för våra elever var i flera fall också kritiskt för oss själva, för vår egen förståelse. Detta är, trots de svårigheter det innebär för lärarna själva, en bra plattform att starta utifrån när man i en studie diskuterar möjliga kritiska aspekter.

Här kan man ana en av orsakerna till att undervisningen kan leda till att elever antingen förstår eller inte förstår (till att elever lär eller inte lär). Om lärarens förståelse för lärandeobjektet är förgivettagen och oreflekterad, är risken stor att läraren inte kan leda sina elever mot en djupare förståelse.

Syftet med förtestet är att ta reda på elevernas förförståelse för lärandeobjektet. I till exempel matematik kan det innebära att försöka ta reda på vilka missuppfattningar och ”feltänk” som eleverna har. Det handlar även om att få syn på de strategier eleverna använder sig av när de löser olika typer av uppgifter. Syftet med förtestet är att ringa in de aspekter som kan vara kritiska. Frågor som lärare då kan ställa sig är:

- Vad är det våra elever brukar ha svårt för?
- Vilka felsvar kan vi få?
- Vad får vi inte ta för givet?

Inbyggd kompetensutveckling

De skolor som regelbundet genomför en Learning Study har skapat sig arbetsformer för att ta till vara erfarenheter som görs i undervisningen och utveckla dessa ett steg till. Genom att utgå ifrån elevernas förkunskaper när undervisningen planeras och noggrant analysera vad eleverna lärt ökar lärares förståelse för elevers lärprocesser. Vad variationsteorin speciellt betonar är att det inte i första hand är hur läraren undervisar som har betydelse för elevers lärande. Det är innehållet i lärarens undervisning som skapar eller inte lyckas skapa förutsättningar för elevers lärande.

Kommentar:

*Denna artikel är tänkt att användas tillsammans med eller som förberedelse inför filmen om **Vägledande skrivundervisning**. I filmen berörs flera av begreppen från en Learning Study. Artikeln kan även användas som komplement till filmen och artikeln om **Arbeta efter variationsteorin - exempel matematik***